

Jávor Miklós (Mosonmagyaróvár):
Gondolatok az ún. „európaiságról”

100 évvel a Trianon utáni világban a feltétel nélküli Európai Unió párti (főképpen nyugati) értelmiségiek, vezető politikusok sokat használják az „európaiság” kifejezést a hagyományosan velük politikai vagy szellemi vonalon szemben állók ellen. Szerintük oda sem kell figyelni arra, akinek szellemisége, mondanivalója ellentétes ezen európaiság normáival. Akit emiatt antihumánusnak, euroszeptikusnak mondanak és szélsőjobboldalinak tartanak. Ugyanakkor a politikai és ideológiai viták végtelenbe nyúló szóáradatában még soha nem sikerült e fogalom tartalmát mélységi elemzésen nyugvó, érthető és elfogadható definícióba foglalni. Talán azért, mert valójában lehetetlen. Hiszen a létforma alapjellegét tekintve összehasonlíthatatlanul más szokások, normák és értékek uralkodnak mondjuk egy montenegrói halászfaluban, mint a manchesteri munkásnegyedben vagy egy svájci kisvárosban, mint a délszaki lüktetésű Nápolyban. Holott mindegyik példa esetén európai helyekről beszélünk. Jelen előadás gondolatébresztő közelítésekkel próbál válaszokat keresni arra, hogy az európai és a magyar történelem összefüggésein belül értelmezhető-e, és ha igen, miképpen az európaiság fogalma.